

Золотівський ліцей №5
Гірської міської територіальної громади
Сіверськодонецького району Луганської області

Наказ від 02.06.2026 року №34

Затверджено

Положення про академічну
доброчесність.

I. Загальні положення

Положення про академічну доброчесність в Золотівському ліцеї №5 (далі – Положення) закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між педагогічними працівниками та здобувачами освіти. Знання і виконання правил академічної доброчесності, недопущення плагіату, списування та інших академічно недоброчесних дій — невід’ємна ціннісна складова успішного навчання, передумова забезпечення належної якості освіти на всіх її рівнях. Академічна доброчесність є чинником, відсутність якого унеможлиблює якісну освіту. Культура академічної доброчесності має формуватися ще з початкової школи, а сам принцип академічної доброчесності має стати наскрізним у забезпеченні якості освітнього процесу в ліцеї, адже він підвищує довіру суспільства до результатів роботи освітнього закладу.

Це Положення розроблено на основі Конституції України, ст.42 Закону України «Про освіту», Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX, Законів України «Про освіту», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту освітнього закладу, Колективного договору та інших нормативних документів, актів чинного законодавства України.

Мета Положення:

- провадження якісної освітньої та творчої діяльності, здобуття якісної освіти, утвердження в ліцеї довіри до результатів навчання, а також формування поваги до честі та гідності людини;
- проголошення базових цінностей та визначення основних принципів і правил академічної доброчесності, правових та організаційних механізмів її формування та забезпечення, основних ознак і видів порушень академічної доброчесності та заходи реагування на такі порушення;
- дотримання високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності Золотівського ліцею №5;
- підтримка особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками та здобувачами освіти, запобігання розвитку корпоративної культури;

забезпеченні академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та підвищення авторитету закладу освіти.

Базові цінності академічної доброчесності:

- **чесність** суб'єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами;
- **довіра** до результатів академічної діяльності інших осіб, зокрема до того, що ці результати здобуті чесно та з дотриманням відповідних правил і стандартів;
- **повага** до честі і гідності своєї та інших членів академічної спільноти, цінування різноманіття думок, повага до прав інтелектуальної власності інших осіб;
- **справедливість** у ставленні суб'єктів академічної діяльності один до одного, зокрема створення справедливих політик закладів освіти, наукових установ, послідовне та неупереджене реагування на порушення академічної доброчесності, доброчесне оцінювання результатів академічної діяльності;
- **відповідальність** суб'єктів академічної діяльності перед собою, один перед одним і перед суспільством за результати своєї академічної діяльності;
- **стійкість** у доброчесному провадженні своєї академічної діяльності незалежно від зовнішніх і внутрішніх спонукань до порушення академічної доброчесності та від наявності чи відсутності зовнішнього контролю;
- **рішучість** у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності, сміливість у захисті академічної доброчесності в академічній діяльності.

II.Обов'язки учасників освітнього процесу.

Формування й утвердження культури академічної доброчесності в закладі освіти покладено на керівних і педагогічних працівників.

Керівник закладу освіти зобов'язаний забезпечувати функціонування системи академічної доброчесності закладу освіти шляхом:

- організації розроблення, своєчасного оновлення та оприлюднення внутрішніх актів з питань академічної доброчесності;
- систематичного проведення заходів з популяризації, пропагування, підвищення обізнаності про цінності, принципи, правила академічної доброчесності, вивчення і розгляду вітчизняного та іноземного досвіду щодо забезпечення академічної доброчесності тощо;
- забезпечення доступу учасників освітнього процесу до спеціалізованого програмного забезпечення з виявлення ознак порушення академічної доброчесності (за потреби);
- забезпечення обов'язкового фіксування повідомлень про порушення академічної доброчесності;
- організації перевірки повідомлень про порушення академічної доброчесності кандидатів на посади;
- забезпечення належного розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, притягнення до відповідальності осіб, які порушили академічну доброчесність, документування прийнятих рішень, розміщення їх на офіційному вебсайті закладу освіти.

Педагогічні працівники зобов'язані:

- ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;
- ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;
- перевіряти надійність і достовірність інформації, що надається здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу;
- чітко окреслювати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях;
- доброчесно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів освіти, переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;
- власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів освіти академічної доброчесності;
- стимулювати та заохочувати здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;
- вчасно, неупереджено, невибірково реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припиняти такі порушення, застосовувати до здобувачів освіти заходи реагування на порушення академічної доброчесності.

Здобувачі освіти зобов'язані:

- виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь кількох осіб, правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, зокрема й з інтернет-ресурсів;
- зазначати посилання на відповідне джерело інформації у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо);
- використовувати власний раніше створений академічний твір (повністю або частково) лише якщо це дозволено умовами навчального завдання.

Батьки, інші законні представники неповнолітніх здобувачів освіти зобов'язані:

- формувати у своїх дітей усвідомлення необхідності дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- заохочувати та стимулювати своїх дітей до дотримання ними академічної доброчесності;
- сприяти дотриманню дітьми академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності передбачено санкції.

До академічної відповідальності може бути притягнута особа, яка на час вчинення нею порушення академічної доброчесності досягла 14-річного віку.

Неприйнятним для всіх учасників освітнього процесу є:

- навмисне перешкоджання навчальній чи трудовій діяльності;
- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю; підробка та використання підроблених офіційних документів;
- перевищення повноважень, що передбачені функціональними обов'язками, посадовими інструкціями, контрактами;
- ведення в закладі освіти політичної, релігійної та іншої пропаганди;
- використання мобільних телефонів під час навчальних занять, нарад або офіційних заходів;
- вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв, паління в закладі освіти, у тому числі електронних сигарет; поява у закладі у стані алкогольного, наркотичного та токсичного сп'яніння;
- пронесення до закладу освіти зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть зашкодити здоров'ю та життю людини.

III. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості освіти.

- Золотівський ліцей №5 має визначену своїми внутрішніми актами систему забезпечення академічної доброчесності, що є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- внутрішня система забезпечення якості освіти включає внутрішню систему забезпечення академічної доброчесності (частина друга статті 42 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

Система забезпечення академічної доброчесності включає:

- внутрішню політику щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності;
- вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів, навчальних робіт у частині забезпечення академічної доброчесності;
- заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності;
- повноваження та відповідальність уповноважених осіб;
- процедуру розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, зокрема гарантії дотримання прав учасників освітнього процесу під час розгляду таких повідомлень, порядок прийняття рішень про застосування до особи заходів реагування на порушення академічної доброчесності та порядок оскарження таких рішень.

У разі порушення академічної доброчесності керівником закладу освіти будь-хто може письмово (у паперовій чи електронній формі) подати докази до територіального органу Державної служби якості освіти України.

IV. Заходи з попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності

Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в ліцеї використовується такий комплекс профілактичних заходів:

1. Інформування здобувачів загальної середньої освіти, педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики.
2. Визнання в закладі освіти принципу відкритості, що забезпечує можливість громадського контролю академічної діяльності, адміністративної та фінансової прозорості, шляхом оприлюднення на офіційному веб-сайті гімназії.
3. Ознайомлення здобувачів загальної середньої освіти й педагогічних працівників із цим Положенням.
4. Посилений контроль адміністрації закладу освіти, науково-методичної ради щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо, щодо академічного плагіату, списування.
5. У разі, якщо відбулося розповсюдження інформації, яка є неправдивою, викладеною з перекрученням фактів, наклепницькою, ображає людину або може завдати іншої серйозної шкоди закладу, особа, яка до цього причетна, має зробити все можливе, щоб спростувати викривлену інформацію, зменшити обсяг завданої шкоди.
6. Усі співробітники та учасники освітнього процесу мають уникати дій, пов'язаних з корупційними правопорушеннями. З метою припинення та уникнення таких проявів усі особи, на яких поширюється дія цього Положення, мають право звернутися до Уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції або юрисконсульта з відповідною скаргою.
7. Положення доводиться до батьківської громади, а також оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу освіти.

V. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

1. Порушенням академічної доброчесності вважається:
 - академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власних досліджень (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
 - фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;
 - фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу;
 - списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
 - обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (творчої) діяльності та організації освітнього процесу. Формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг чи будь – яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
 - необ’єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.
2. За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу можуть бути притягнуті до такої форми відповідальності:
- моральна;
 - дисциплінарна;
 - адміністративна та кримінальна;
 - відмова у присвоєнні чергової категорії (підтвердження раніше отриманої категорії);
 - інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.
3. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі загальної середньої освіти притягуються до таких форм відповідальності:
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
 - попередження;
 - відрахування із закладу загальної середньої освіти тощо.
4. Порушення загальноприйнятих норм поведінки, ігнорування норм етики, моралі та громадської свідомості, етичних норм академічної та наукової діяльності може розглядатися як вчинення аморального проступку, що за своїм характером несумісний із продовженням роботи у закладі освіти.
5. Порушення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій, у тому числі пониження на посаді або звільнення з посади за поданням Комісії з питань академічної доброчесності та корпоративної етики.

VI. Організація роботи Комісії з питань академічної доброчесності.

1. З метою виконання норм цього Положення в закладі освіти створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі – Комісія).
2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації закладу освіти щодо накладання відповідних санкцій.
3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освіти та загальної середньої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом закладу загальної середньої освіти, Правилами внутрішнього розпорядку, іншими нормативними (локальними) актами та цим Положенням.
4. Склад Комісії затверджується наказом директора закладу освіти. Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

5. До складу Комісії можуть входити представники ради школи, учнівського самоврядування та педагогічного колективу.
6. Будь-який працівник закладу, здобувач загальної середньої освіти може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.
7. Комісія зі свого складу обирає Голову та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи, рішення тощо. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні здійснює секретар.
8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки, визначені планом роботи, та позачергові, що скликаються при необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.
9. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.
10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.
11. Комісія, не менше одного разу на рік, звітує про свою роботу перед колегіальним органом управління закладу освіти.
12. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.
13. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Кодексу академічної доброчесності.
14. Комісія протягом 10 днів з дня надходження повідомлення:
 - ухвалює рішення про початок розгляду повідомлення за встановленою процедурою або про залишення повідомлення без розгляду і повідомляє про це заявника;
 - надсилає/надає особі, стосовно якої надійшло повідомлення, його копію та не пізніш як за три робочі дні до дати розгляду інформує її про дату, час і місце розгляду повідомлення.
15. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.
16. Розгляд питання щодо притягнення до академічної відповідальності здобувачів освіти віком від 14 років до 18 років здійснюється із запрошенням

їхніх батьків або інших законних представників, якщо проти цього не заперечує здобувач освіти.

17. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні та програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів загальної середньої освіти;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та науково-методичну діяльність;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.

VII. Заключні положення

6.1. Положення про академічну доброчесність схвалюється на засіданні педагогічної ради закладу освіти, затверджується та вводиться в дію наказом директора.

6.2. Положення набирає чинності з моменту підписання наказу.

6.3. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради ліцею та вводяться в дію наказом директора.